

De tekst van de brief van Wichers aan Jan Andries en van het commentaar (transcriptie Anne Doedens)

[**Hoofdttekst van de brief van Wichers**] *De binnenlandsche defensie van de colonie is tweeledig, offensieve en defensiva. Offensive in de tochten die men tegen de weglopers jaarlijks moet doen.* [**In de marge** staat het volgende commentaar, mogelijk van Willem Six:]

- a. *De Marroweijne bezet te houden zoals zij thans is.*
- b. *In de saizoenen daartoe geschikt telkens de bendes der weglopers zo verre als eenigzints mogelijk is, te doen vervolgen en althans hunne kostgronden te doen vernielen. Dit is van de grootste aangelegenheid, omdat, wanneer eens de kostgronden vernield zijn, zo moeten zij een geheel jaar kommer en ongemak lijden alvorens de nieuwe in stand zijn gebracht. Dit is zo waar, dat thans verscheidene, voornamentlijk wijven van de benden van Bonnie en Connantin Cojo met hunne kinderen vrijwillig zijn overgelopen, om de elende waarin zij zich bevonden te ontgaan. Deze beide bendens zijn de eenigste welke thans als benden bekend zijn.*
- c. *De quartieren welke digter aan het benoorde gedeelte van de colonie leggen, in de saizoenen welke zulks toelaten, gedurig te laten doorkruissen, om de enkele weggelopen negers, welke zich in de bosschen mogten bevinden, op te vragen [lees: jagen], en althans te beletten, dat zij zich tot geene vereniging kunnen vestigen.*

Dit moet zorgvuldig geschieden, hetzij dat men tijding hebben, dat zij negers in de bosschen bevinden, hetzij niet. [...] [Vrede sluiten met de weglopers is niet aan de orde, want men moet in het oog houden dat] deze vrede in plaats van voordelen een vrugtbare bron van onheilen zoude zijn, indien de hand aan de voorgestelde voorwaarden niet stiptelijk word gehouden en de gewapenden arm altijd gewapend blijven. Het is hier de plaats om iets te zeggen van het gedrag [verdrag] met de bevredeigde [gepacificeerde] boschnegers waarvan de heer Wichers niet heeft gesproken. De voornaamste van dezelve zijn de Sammacaansche en Aricaansche boschnegers. De eerste schijnen zich wel te gedragen, althans ik vinde in de beraadslagingen van het Hof van Politie gene moeilijkheden omtrent hun vermeld. Met de Aricaners is het geheel anders gelegen, deze leggen hoger op, zijn altoos aan hunnen behoefkens trouwloos geweest en hebben onlangs met de benden van de weggelopen negers gehuisd, tot zoo lang zij uit vresen zijn terug gekeerd. Ofschoon de jonge negers van dit volk aan de regeeringe voor de colonie meer toegedaan zijn dan hunne vaders, zo is dezelve geen staat te maken. Zij moeten door vrede en met gezag geregeerd worden en dit heeft de heer F[redirici]meesterlijk gedaan, geheel en al afwijkende van den oude gewoonte van t hof van politie, het geen dezelve met schroomachtige toegevendheid behandelden en met praesenten zocht te winnen, waardoor zij zig gevreesd oordeelende, veel baldadiger en vijandelijker wierden dan ooit. Doch om hun in vresen en ontzag te houden is het volstrekt noodzakelijk, dat de troupes onder het een of ander voorwendsel zich van tijd tijdm dicht bij hunne dorpen vertoonen. Zij verliezen daardoor het denkbeeld, dat zij ongenaakbaar daar zijn. Het hooren des

draaijassen en trommeld voor het detachement van den luitenant collonel Benster nabij aan hun verblijf is wel de voornaamste oorzaak geweest, dat zij zich onderworpen hebben

[Vervolg van de hoofdtekst van Wichers:] *Deze tochten kan men het best vergelijken bij een jacht, doe men doet tegens wilde dieren, om het land daarvan te zuiveren en moeten ten doeltwit hebben, om op de bekwaamste tijden bosschen te doen onderzoeken, of er ook eenige spooenen van weglopers zig op doen, zo ja, dezelve verjaagen, hun kostgronden verdelgen, en zo veel mogelijk het middel van bestaan beneemen, en te beletten in rust te geraken en te vermenigvuldigen. De gezonde reeden alleen leerd genoegzaam dat dusdanige tochten best geschikt en met de meeste vrucht kunnen ten uitvoer gebracht worden door daartoe bepaalde negers, want om het te doen hetzij met militairen, hetzij met plantagiebediendens is kostbaar en vruchteloos.*

[Invoeging van de commentator] *Met plantagiebediendens deugt in het geheel niet. Men moet deze laten aan hunne bezigheden in den landbouw en de negers van de plantagien niet buyten toezigt doen blijven.*

[Vervolg van de hoofdtekst van Wichers] *Hierom is dan ook reeds in de plantagie een corps vrijnegers ten dien einde opgerigt. Dit corps dient tot 250 man compleet gehouden te worden. [...] wanneer dat corps wel bestierd en in order gebragt word, beloof ik mij zeer veel nut van.*

[Invoeging van de commentator] *Die gelooft niet dat dat door de commandant Frederici kan gebeuren, die zal er niet in slagen de soldaten te genezen van hun 'oude ingekankerde gewoontens'. Wat volgens hem wel helpt, is het] om eenige vrije negers van de kust van Africa te verbinden [in dienst te nemen] al was het maar even als de soldaten voor zekere jaren. Ik zal over dit project den heer Frederici onderhouden.]*

In het vervolg van de hoofdtekst van Wichers leest men dat ook Wichers over deze inzet van Afrikanen met de *'directeur van de zuidkust van Afrika, Thierens'* te willen overleggen. Vervolgens keert hij zich met kracht tegen plannen - kennelijk van Jan Andries en het bestuur van de W.I.C. - om plantages te verkopen om met nieuwe planters een beter beheer daarvan te bewerkstelligen. De zittende exploitanten, vindt hij, hadden geholpen moeten worden met leningen. Dat was echter niet gebeurd. Een aantal andere mogelijkheden om het verval van de plantages te stuiten, komen daarna in Wichers brief aan de orde, zoals verlaging van de belasting op jenever en brandewijn, geproduceerd met suiker van de plantages. Intussen gingen de plantages ook door gebrek aan krachtig ingrijpen steeds verder achteruit.

In het tweede deel van de brief pleit Wichers voor een goede behandeling van negerslaven. Zeker als ze, als dieren uit Afrika komend, door omgang met de blanke man meer beschaving hebben gekregen.

